

Kvindekanonen

Lars Ellgaard · Sunday, December 19th, 1880

Omkring århundredeskiftet mellem 1800- og 1900-tallet var Avedøre et militært knudepunkt til lands, til vands og i luften. Historien om Kvindekanonen er en del heraf.

Om kvinder og kanoners indbyrdes relation er der ikke skrevet mange historier. Men selv sådan én har vi i Hvidovre:

Kroner til kanoner

I 1880-erne, inden fæstningsbyggeriet tog rigtig fart, lå spørgsmålet om landets forsvar på alles læber. Folkestemningen var skarpt opdelt i "hvad skal det nytte" mod "så gør dog noget". Samtidig rasede forfatningskampen i Folketinget, og heller ikke politikerne kunne blive enige. Da greb en gruppe danske kvinder i egen barm, samlede selv penge ind og købte kanoner i Tyskland. To af de såkaldte "kvindekanoner" har stået i Avedørelejren. Der skal selvfølgelig stå sådan én igen, og fortælle den gode historie om militært nybrud, politisk forvikling og folkeligt engagement i en brydningstid.

Mens kårne mænd kævles!

Det begyndte med et læserbrev i 1882 i bladet "Vort Forsvar". Brevet var forfattet af en sønderjysk kvinde, som ikke stod frem ved navn. Måske fordi det var hidtil uhørt at tage offentligt til orde i sådanne sager som kvinde.

Hun skrev: "Ud fra mit Hjerte, der er fyldt med Uro og Bekymring for mit Fædrelands Fremtid, henvender jeg mig til Danmarks Kvinder med Bøn om: Luk Øjne og Øren op, hør og se, hvor forsvarsløst Danmark ligger for Øjeblikket! Jeg synes, der kunne være god Grund til for os Kvinder at træde hjælpende til nu, da Landets kårne Mænd kun har Partipolitik i Hjerte og Mund og kævles til Sorg, Forargelse og Harme for ethvert ærligt dansk Hjerte, som vil Fædrelandets vel".

Kanonfeber - en ny kvindesygdom?

Brevet igangsætter en kædereaktion, og fædrelandets forsvar bliver en "kvindesag" på landsplan. Der skrives flere breve, iværksættes underskriftsindsamlinger som forelægges kong Christian IX, og etableres kvindekomiteer, som i løbet af tre år rejser den nødvendige kapital til 8 kanoner (et batteri) af den mest moderne type i verden. Pengene overrækkes til kongen sammen med et nydeligt træsnit af en kanon, da det besværligt lod sig gøre at transportere de otte, til sammen 18 tons tunge, ståkanoner i audiens! Pressen bolttrer sig i overskrifter som: "Hvorfor denne kanonfeber?" og "Skal

kvinderne nu til at føre deres egen krig?”. Set i tilbageblik var det måske meget godt ramt – et startskud med kanoner for de første danske kvindebevægelser.

Krupp og kugler

Kanonerne blev indkøbt hos Krupp i Essen, altså ironisk nok hos tyskerne, der senere skulle optræde som fjenden. De havde en overordentlig god træfsikkerhed, en skudlængde på ca. 6 km., og ansås for at være de mest moderne i datidens artilleri.

Betjening af kvindekanon

“Laderøret anbringes i Ladehullet, idet man holder Haandtaget opad, indtil man har skudt Røret frem så langt som muligt; dernæst dreies Haandtaget til Høire, hvorved Laderøret bringes til at ligge støt i Ladehullet. Projektilet lægges med Hænderne helt ind i Laderøret. Med Sætteren føres Projektilet ind i Leiets ved et rask Ryk; et Mærke på Sætterstangen viser, om Indsætningen har været fuldstændig...” (Uddrag af løjtnant-rapport).

This entry was posted on Sunday, December 19th, 1880 at 11:08 am and is filed under [You can follow any responses to this entry through the **Comments \(RSS\)** feed.](#) Both comments and pings are currently closed.